

«БЕКІТЕМІН»
Астана қ. прокурорының
бірінші орынбасары
аға әділет көпесшісі
Е.С. Бердібеков
«28» 09 2023 жыл

АЙЫПТАУ АКТІСІ
№237100031000011 қылмыстық іс бойынша

Астана қ.

14.09.2023 ж.

«09» сағ. «30» мин. басталып,
«10» сағ. «00» мин. аяқталды.

Астана қ. ПД ТБ тергеушісі полиция аға лейтенанты А.Абсадық, КПК 298, 299, 300 - баптарын басшылыққа ала отырып, Астана қ., Бейбітшілік 19 мекен-жайында орналасқан Астана қ. ПД ТБ №337 қызметтік бөлмесінде СДТБТ №237100031000011 тіркелген қылмыстық іс бойынша төменде аталған тұлғаға қатысты айыптау актісін құрастырдым:

28.10.1965 жылы Солтүстік Қазақстан облысында дүниеге келген Асқар Қажажіміұлы Сембай, Қазақстан Республикасының азаматы, ұлты қазақ, үйленген, бұрын сотталмаған, ҚК 405-бабының 1-бөлігі, 179-бабының 2-бөлігімен айыптау туралы.

Қазақстан Республикасының азаматы, 1965 жылғы 28 қазанда Солтүстік Қазақстан облысында туылған Асқар Қажажіміұлы Сембай, Астана қаласы аумағында бола тұра, басқару тәртібіне қарсы қылмысты келесі жағдайда жасаған:

Конституцияның 5 бабына сәйкес, мақсаты немесе іс-әрекеті Республиканың конституциялық құрылысын күштеп өзгертуге, оның тұтастығын бұзуға, мемлекет қауіпсіздігіне нұқсан келтіруге, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық, діни, тектік-топтық және рулық араздықты қоздыруға бағытталған қоғамдық бірлестіктер құруға және олардың қызметіне, сондай-ақ заңдарда көзделмеген әскерилендірілген құрамалар құруға тыйым салынады.

Конституциясының 20 бабында Республиканың конституциялық құрылысын күштеп өзгертуді, оның тұтастығын бұзуды, мемлекет қауіпсіздігіне нұқсан келтіруді, соғысты, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық, діни, тектік-топтық және рулық астамшылықты, сондай-ақ қатыгездік пен зорлық-зомбылыққа бас ұруды насихаттауға немесе үгіттеуге жол берілмейді деп көрсетілген.

2017 жылдың сәуір айында ҚР азаматы, бірқатар қылмыстарды жасағаны үшін құзыретті органдармен іздеуде жарияланып, шетел аумағында жасырынып жүрген М.Аблязов, өзі бұрын құрған, әлеуметтік алауыздықты қоздыруға, конституциялық құрылысты күштеп өзгертуді насихаттауға, мемлекет қауіпсіздігіне нұқсан келтіруге және билікті күшпен басып алуға бағытталған экстремистік мақсаттарды көздейтін «Қазақстанның демократиялық таңдауы» (әрі қарай - «ҚДТ») әлеуметтік-саяси қозғалысының әрекетін қайтадан бастауын жарияланған.

2005 жылғы 18 ақпандағы «Экстремизмге қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңының 8 бабына сәйкес, ұйымды экстремистік деп тану сот тәртібімен жүзеге асырылады. Егер ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің (филиалдары мен өкілдіктерінің) біреуі болса да осы ұйымның басшы органдарының бірінің рұқсатымен экстремизмді жүзеге асыратын болса, ұйым экстремистік деп танылады.

Астана қаласы Есіл аудандық сотының 2018 жылғы 18 наурыздағы шешімімен «ҚДТ» тіркелмеген қозғалысы экстремистік ұйым деп танылып, оның Республиканың бүкіл аумағындағы кез келген қызметіне тыйым салынды.

Конституцияның 76 бабына сәйкес, соттар шешімдерінің, үкімдері мен өзге де қаулыларының Республиканың бүкіл аумағында міндетті күші болады.

Астана қаласы Конституция көшесі №26/2 үй, №11 пәтер тұрғыны, А.Қ. Сембай, экстремизмді жүзеге асыруына байланысты «ҚДТ» ұйымының қызметіне тыйым салу туралы заңды күшіне енген сот шешімінің бар екенін нақты біле тұра, М.Қ. Аблязов жариялаған заңсыз митингтерге бірнеше рет қатысып, «ҚДТ» ұйымының қатарына қасақана қосылған.

Бұдан бөлек, А.Сембай әлеуметтік желілерде 2022 жылдың ақпан айынан бастап 2023 жылғы 5 мамыр аралығында видеоүндеулер мен жарияланымында жаппай көше наразылығын ұйымдастыру туралы «Қазақстанның демократиялық таңдауы» экстремистік ұйымының идеялары мен бағдарламаларын насихаттайтыны және бұл ұйымның лидері М.Аблязовтың мәлімдемелеріне жиі сілтеме жасайтыны анықталды.

А.Сембай, Астана қаласы аумағында бола тұра, өзінің іс-әрекеттерінің қоғамдық қауіптілігін түсініп, қоғамға қауіпті салдардың болуы мүмкін екендігін және болмай қоймайтынын біле отырып, олардың орнауын қалап, қасақана, Астана қаласы, Есіл ауданы сотының 2018 жылғы 18 наурыздағы шешіміне сәйкес «Қазақстанның демократиялық таңдауы» экстремистік ұйым деп танылғанын және оның Қазақстан Республикасы аумағында қызметіне тыйым салынғанын біле тұра, осы ұйым идеологиясын ұстанып, аталған ұйымның жақтастары санын арттыру мақсатында, «Facebook» әлеуметтік желісіндегі «Асқар Сембай» атты жеке парақшасы арқылы жүйелі түрде әрі саналы түрде қызметін ұйымдастырып отырған.

2022 жылғы 7 қарашада А.Сембай, «Facebook» әлеуметтік желісінде өзінің жеке парақшасында экстремизмді жүзеге асыруына байланысты қызметіне тыйым салынған «ҚДТ» ұйымының заңсыз қызметін мақсатты түрде жалғастыруға, ұйымдастыруға және алға қойған деструктивті саяси

мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған өзінің қатысуымен бейнежабалар таратты.

Сонымен қатар, Қазақстандағы қоғамдық-саяси жағдайдың тұрақтылығын бұзу мақсатында, 2022 жылғы 20 қарашада жаппай көше наразылығын ұйымдастыруды жоспарлау туралы «Facebook» әлеуметтік желісінде 2022 жылғы 10 қарашада өзінің қатысуымен бейнежазба шығарып, «ҚДТ» экстремистік ұйымның қызметін ұйымдастырды.

А.Сембай 2022 жылы 17 қарашада экстремизмді жүзеге асыруына байланысты сот шешімімен Республика аумағында тыйым салынған «ҚДТ» ұйымының қызметін ұйымдастыруды жалғастыруға бағытталған әрекеттерді «Facebook» әлеуметтік желісіндегі парақшасында өзінің қатысуымен бейнежазбалар арқы таратқан.

А.Сембай өзінің қылмыстық ниетін жалғастыра отырып, іс-әрекеттерінің қоғамдық қауіптілігін түсініп, қоғамдық қауіпті салдардың болуы мүмкін екендігін және болмай қоймайтынын біле тұра, олардың орнауын қалап, қасақана, Астана қаласы аумағында бола тұра, 2022 жылғы 7 ақпанда «Facebook» әлеуметтік желісіндегі жеке парақшасында азаматтардың ұяшықтар жасап, «ҚДТ» экстремистік ұйымының жақтастарымен құрылған заңсыз штабына бару туралы ақпаратты М.Әблязовтың жариялаған постына сілтеме жасап, тікелей пиғылмен ақпарат тарата отырып, осы ұйым әрекетін ұйымдастырды.

Сонымен қатар, А.Сембай, 2023 жылғы 12 сәуірде «Telegram» мессенджерінде қоғамда «ҚДТ» экстремистік ұйымының заңсыз қызметін және идеологиясын тарату мақсатымен, «ҚДТ» ұйымының басшыларының қатысуымен, олармен қауіпсіз байланысты қамтамасыз ету үшін «КӨК БӨРІ» атты жасырын ұяшық ашып, ұяшыққа өзге адамдары қосып, «ҚДТ» ұйымының қызметін ұйымдастырды.

Бұдан бөлек, А.Сембай қоғамға қауіпті салдарды біле отырып және оны қалай отырып, «ҚДТ» экстремистік ұйымының идеологиясын қолдау және тарату мақсатында 2022 жылдың ақпан айынан бастап 2023 жылдың мамыр айына дейін экстремизмді жүзеге асыруына байланысты сот шешімімен тыйым салынған «ҚДТ» ұйымының басшысы М.Әблязовтың жариялаған мәтіндерін қазақ тіліне аудару арқылы мәліметтерді дайындап, өзінің әлеуметтік желілердегі парақшаларында жариялаған.

2023 жылғы 18 сәуірдегі А.Сембайдың жариялаған ақпараттарына қатысты жүргізілген №1142 кешенді сот-сараптама қорытындысына сәйкес:

-Зерттеуге ұсынылған материалдарда сот шешімімен қызметіне тыйым салынған Қазақстан демократиялық таңдауы ұйымының қызметін ұйымдастыру белгілері бар.

01.09.2023 жылғы 1 қыркүйектегі №4186 кешенді сот-сараптама қорытындысына сәйкес:

-Аудиторияның әр тектілігіне байланысты: тыңдармандардың дүниетанымы, түрлі мәдени, өмірлік тәжірибесі, жалпылай білім алу деңгейіне сәйкес бұл талданылған материалдағы сөз сөйлемдер, үндеу жазбаларында жағымсыз сыни және эмоционалды бағалаудың болуы, ол автордың көтерілген мәселелерге деген көзқарасымен танысу –

171

функционалды әсерімен қатар, қоғамдағы келесі адамдар тобының пікірі, көзқарастағы қарама-қайшылық, әр түрлі ой-пікір, келіспеушілікке әкелетін дисфункционалды әсер тудыруы мүмкін.

Зерттеуге ұсынылған материалдар билік өкілдеріне деген негативті ой-пікірдің қалыптасуына, митинг-шеруге қатысудың, ұяшық құрудың қажеттілігіне, сонымен қатар, қазіргі билікті өзгеруіне, құлатуға шақыру, жүйені құртуына үндеу/интермелеу жөнінде көзқарастың қалыптасуына бағытталған; -Зерттеуге ұсынылған материалдардағы мәтіндерінде баяндау стилі, мәнері басқа адамның күйінің, ой-пікірлерінің, пайымдауларының, мінезқұлқының және жалпы санасының өзгеруіне әсер етуі мүмкін;

-Зерттеуге ұсынылған материалдарда М.Аблязовтың айтылымдарында митингі ұйымдастыруға шақыратын үндеулер бар;

-Зерттеуге ұсынылған материалдардың мазмұнында ҚР тыйым салынған «Қазақстан демократиялық таңдауы» экстремистік ұйымының әрекетін насихаттау және ұйымдастыру белгілері бар.

Сонымен, 1965 жылғы 28 қазанда туған Асқар Қажәхімұлы Сембай «Қазақстанның демократиялық таңдауы» ұйымына қатысты экстремизмді жүзеге асыруына байланысты қызметіне тыйым салу туралы заңды күшіне енген сот шешімі бола тұра, оның қызметін ұйымдастырды, яғни ҚР ҚК-нің 405-бабының 1-бөлігінде көзделген қылмысты жасады.

Бұдан бөлек, А.Сембай, Астана қаласы аумағында бола тұра, мемлекеттің конституциялық құрылысының негіздеріне және қауіпсіздігіне қарсы қылмысты келесі мән-жайларда жасады:

А.Сембай, «ҚДТ» экстремистік ұйымының әрекетін ұйымдастырушы бола тұра, «Facebook» әлеуметтік желісін пайдалана отырып, Қазақстан Республикасының Конституциясын бұзып, билікті күшпен басып алуды насихаттау мен оған жария түрде шақырып, осындай мазмұндағы материалдарды мақсатында дайындап, сақтап, таратқан.

Яғни, 2022 жылғы 7 қарашада А.Сембай Астана қаласы аумағында бола тұра, «Facebook» әлеуметтік желісін пайдалана отырып, халықты 2022 жылғы 20 қарашада өтетін президенттік сайлауға қатыспай, экстремизмді жүзеге асырылуына байланысты сот шешімімен тыйым салынған «ҚДТ» ұйымның басшысы М.Әблязов айтқан мекен-жайларға жиналып, билікті құлатуға және ауыстыруға бағытталған өзінің бейнежазбасын таратқан.

Ол, өзінің қылмыстық ниетін жалғастыра отырып, іс-әрекеттерінің қоғамдық қауіптілігін түсініп, олардың орнауын қалап, қасақана ниетпен, Астана қаласы аумағында бола тұра, 2022 жылғы 17 қарашада «Facebook» әлеуметтік желісінде билікті күшпен басып алуға бағытталған өзінің бейнежазбасын таратты.

2022 жылғы 18 қарашада А.Сембай, Астана қаласы аумағында, «Facebook» әлеуметтік желісіндегі жеке парақшасында орналастырылған өзінің қатысуымен бейнежазбасында «ҚДТ» экстремистік ұйымының идеологиясын насихаттап, Қазақстан Республикасының Конституциясын бұзып, елдегі билікті күшпен басып алуға бағытталған ақпаратты жариялаған.

Сонымен қатар, А.Қ. Сембай 2023 жылғы 28 сәуірде Астана қаласында бола тұра, «Facebook» әлеуметтік желісіндегі өзінің бейнежазбасында Қазақстан Республикасының Конституциясын бұзып, билікті құлатуға шақыратын ақпарат жариялаған.

2023 жылғы 5 мамырда Астана қаласы аумағында бола тұра, А. Сембай «Facebook» әлеуметтік желісіндегі парақшасында Қазақстан Республикасының Конституциясын бұзып, билікті күшпен басып алу туралы бейне ақпарат таратқан.

2023 жылғы 18 сәуірдегі №1142 кешенді сот-сараптама қорытындысына сай:

-Зерттеуге ұсынылған материалдарда билікті күшпен басып алуға шақыратын үндеулер бар;

-Аудиторияның әр тектілігіне байланысты: тыңдармандардың дүниетанымы, түрлі мәдени, өмірлік тәжірибесі, жалпылай білім алу деңгейіне сәйкес бұл талданылған материалдағы сөз сөйлемдер, үндеу жазбаларында жағымсыз сын және эмоционалды бағалаудың болуы, ол автордың көтерілген мәселелерге деген көзқарасымен танысу – функционалды әсерімен қатар, қоғамдағы келесі адамдар тобының пікірі, көзқарастағы қарама-қайшылық, әр түрлі ой-пікір, келіспеушілікке әкелетін дисфункционалды әсер тудыруы мүмкін;

2023 жылғы 1 қыркүйектегі №4186 кешенді сот-сараптамасы қорытындысына сәйкес:

-Зерттеуге ұсынылған материалдарда М.Әблязовтың айтылымдарында билікті күшпен басып алуға шақыратын үндеулер бар.

-Аудиторияның әр тектілігіне байланысты: тыңдармандардың дүниетанымы, түрлі мәдени, өмірлік тәжірибесі, жалпылай білім алу деңгейіне сәйкес бұл талданылған материалдағы сөз сөйлемдер, үндеу жазбаларында жағымсыз сын және эмоционалды бағалаудың болуы, ол автордың көтерілген мәселелерге деген көзқарасымен танысу – функционалды әсерімен қатар, қоғамдағы келесі адамдар тобының пікірі, көзқарастағы қарама-қайшылық, әр түрлі ой-пікір, келіспеушілікке әкелетін дисфункционалды әсер тудыруы мүмкін.

Зерттеуге ұсынылған материалдар билік өкілдеріне деген негативті ой-пікірдің қалыптасуына, митинг-шеруге қатысудың, ұяшық құрудың қажеттілігіне, сонымен қатар, қазіргі билікті өзгеруіне, құлатуға шақыру, жүйені құртуына үндеу/итермелеу жөнінде көзқарастың қалыптасуына бағытталған;

-Зерттеуге ұсынылған материалдардағы мәтіндерінде баяндау стилі, мәнері басқа адамның күйінің, ой-пікірлерінің, пайымдауларының, мінезқұлқының және жалпы санасының өзгеруіне әсер етуі мүмкін;

-Зерттеуге ұсынылған материалдарда, «ҚДТ» үгіт-насихат сипатындағы материалдары мен А.Қ. Сембайдың сөздерінде ҚР Конституциясын бұзып, билікті күшпен басып алуға бағытталған насихаттау белгілері бар.

Сонымен, 1965 жылғы 28 қазанда туған Асқар Қажахімұлы Сембай, бұқаралық ақпарат құралдарын және телекоммуникация желілерін пайдалана

11/

отырып, Қазақстан Республикасының Конституциясын бұзып, билікті басып алуы насихаттады және оған жария түрде шақырды, яғни ҚР ҚК-нің 179-бабының 2-бөлігінде көзделген қылмысты жасады.

ҚК 53-бабының талаптарына сәйкес күдікті А.Қ. Сембайдың қылмыстық жауапкершілігі мен жазасын жеңілдететін мән-жайлар – жоқ.

ҚК 54-бабының талаптарына сәйкес күдікті А.Қ. Сембайдың қылмыстық жауапкершілігі мен жазасын ауырлататын мән-жайлар - жоқ.

КҮДІКТІ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТТЕР:

1. Тегі, аты, әкесінің аты: Сембай Асқар Қажажіміұлы
2. Туған күні: 28.10.1965 жылы туылған
3. Туған жері: СҚО
4. Тұрғылықты мекен-жайы: Астана қаласы, Қарасай батыр 26/2, 11 пәтер
5. Ұялы телефоны: 8 701 513 52 10
6. Азаматтығы: Қазақстан Республикасы
7. Білімі: Жоғары
8. Отбасылық жағдайы: Үйленген
9. Жұмыс немесе оқу орны: Уақытша жұмыссыз
10. Сотталғандығы: бұрын сотталмаған
11. ЖСН: 651028300278

Күдікті А.Қ. Сембай Астана қаласы бойынша наркологиялық және психиатриялық диспансерлерінде есепте жоқ.

і.б. /1 т., 39-40 б./

Бас Прокуратурасының құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің анықтамасына сәйкес күдікті А.Қ. Сембай бұрын сотты болмаған.

і.б. /1 т., 42-69 б./

Күдікті А.Қ. Сембайдың кінәсі келесі сотқа дейінгі тергеп-тексеру кезінде жиналған материалдармен дәлелденеді:

- Сот қаулыларымен
і.б. /1 т., 73-131 б./
- Заттар мен құжаттарды қарап тексеру хаттамасымен
і.б./1 т., 132-133 б./
- Заттай дәлелдеме ретінде тану туралы қаулысымен
і.б. /1 т., 148 б./
- Заттар мен құжаттарды қарап тексеру хаттамасымен
і.б./1 т., 153 б./
- Заттай дәлелдеме ретінде тану туралы қаулысымен
і.б. /1 т., 155 б./
- №1142 сараптама қорытындысымен
і.б./2 т., 8-23 б./

- Сарапшы З.Абдулжановадан жауап алу хаттамасымен і.б./2 т., 28-30 б./
- Заттар мен құжаттарды қарап тексеру хаттамасымен і.б./2 т., 42-52 б./
- Заттай дәлелдеме ретінде тану туралы қаулысымен і.б./2 т., 53 б./
- Заттар мен құжаттарды қарап тексеру хаттамасымен і.б./2 т., 67-77 б./
- Заттай дәлелдеме ретінде тану туралы қаулысымен і.б./2 т., 78 б./
- Заттар мен құжаттарды қарап тексеру хаттамасымен і.б./3 т., 35-36 б./
- Заттай дәлелдеме ретінде тану туралы қаулысымен і.б./3 т., 37 б./
- Заттар мен құжаттарды қарап тексеру хаттамасымен і.б./3 т., 48-49 б./
- Заттай дәлелдеме ретінде тану туралы қаулысымен і.б./3 т., 50 б./
- №4186 сараптама қорытындысымен і.б./3 т., 67-84 б./
- Куә А.Т. Касымовтан жауап алу хаттамасымен і.б. /3 т., 90-93 б./
- Куә К.Т. Сейткалиевтен жауап алу хаттамасымен і.б. /3 т., 94-97 б./
- Куә С.П. Ошакбаевадан жауап алу хаттамасымен і.б. /3 т., 98-101 б./
- Куә Н.А. Тастаевтан жауап алу хаттамасымен і.б. /3 т., 102-105 б./
- Куә М.А. Сембаевтан жауап алу хаттамасымен і.б. /3 т., 106-108 б./
- Куә А.Б. Смагуловтан жауап алу хаттамасымен і.б. /3 т., 112-115 б./
- Куә С.С. Бековадан жауап алу хаттамасымен і.б. /3 т., 119-122 б./

Айыптау актісін прокурор бекіткен соң, күдікті А.Қ. Сембай айыпталушы болып табылады. Осыдан кейін, ол ҚПК 65-бабында көрсетілген айыпталушының құқықтарын пайдалана алады.

Айыптау актісі 14.09.2023 жылы құрастырылды және ҚПК 300-бабына сәйкес заңдалығын тексеріп, тиісті сот орындарына жіберу үшін Астана қаласының прокуратурасына жолданады.

Астана қ, ПД ТБ тергеушісі
полиция аға лейтенанты

А.Абсадық